

Magyar újságírók a proletárdiktatúrában.

A magyar közönség, amikor számonkérő pillantással keresgélt a múltban, legelső szemrebbenésnél kénytelen megállani a magyar sajtó torz épülete mellett. Soha még sajtó annyit nem vétett nemzete ellen, mint a magyarnak nevezett budapesti sajtó, soha még nem volt ekkora ellensége egyetlen egy szerve sem a nyilvánosságnak, mint azok a papiroslapok, amelyek különböző címeken nyargaltak szét Budapest utcáin.

Mi volt ennek a magyarázata? Az, amit mi már megindulásunk első pillanatában hangoztattunk és azóta is hangoztatunk, tudniillik a sajtó nem volt magyar. A magyarnak nevezett újságíró nem került szembe szent és magasztos hagyományokkal, amikor rabló kézzel hozzámárkolt a magyar állam intércióihoz, a magyarnak nevezett újságíró nem ismert ideálokat, nem vérzett a szive, amikor idegen csapatok özönlötték el a legmagyarabb vidékeket. Idegen parazita volt, csak egy érzés öntötte el: élni, minél könnyebben, minél jobban, minél gazdagabban. A mindent letipró nagytőke torzított miniatűrje volt az újságíró s a maga kis életében ugyanazokat a szempontokat és elveket érvényesítette, mint a bankrabló. Az idegen tőke a nyolcvanas évek közepe táján kicsavarta a sajtót a magyarság kezéből és azóta ez a keleti söpredék adott hangot mindennek, ami Magyarországon szóhoz tudott jutni. A legszebb eszmék, a legszentebb gondolatok elsikkadtak az idegen fajú és magyar nyelvünket keréketörő újságíró tollán, aki erkölcstelenségét, meggyőződéstelenségét, cinizmusát, fájának minden kapzsiságát és aljasságát bele kényszerítette a magyar olvasókba úgy, hogy tolluk nyomán idegen hang, idegen izlés, idegen gondolatvilág terpeszkedett bele a magyar köztudatba.

Nincs helyünk arra, hogy elősoroljuk a régi bünöket, mert még a friss bünök égnek és élnek, terjesztik rettentő illatukat. A Károlyi-korszak rablóhadjárata és a vörös rémuralom levakarta a magyarnak nevezett újságíró arcáról a nemzeti mázt és meztelenen, fajuk eredeti vonásaival ékesen kerültek a közönség ítélőszéke elé.

Amikor Károlyi Mihály hadjáratot indított a magyar közvélemény megnyilvánulásának elfojtására, az egész magyar közvélemény a legnagyobb felháborodással kérdezte, hogy miért nem akad lap, amely hangot adjon a nemzeti gyásznak, az aggodalomnak és a feljajdulásnak. Nem lehetett, mert Károlyi Mihály gróf köré egy haramiabanda telepedett a Simonyi Henryk és a Gellért Oszkár vezetésével és megfojtott minden kísérletet, amely arra irányult, hogy a sajtó kritikával kísérhesse Károlyi szédelgő politikáját. Az a néhány magyar újságíró, kinek lelkében sajtó gott a magyar fájdalom és a kétségbeesés, megpróbálta megmozdítani az újságírók egyetemét, hogy a sajtószabadság érdekében emeljék fel tiltakozó szavukat. Míg az egész háboru alatt az egész sajtó a legnagyobb vehemenciával védelmezte az ugynevezett sajtószabadságot, mert izgatni és lázítani akart, addig most egyszerre a forradalom kérdése lett a sajtó elnyomása és a magyar sajtó szemetesládájának tölteléke: Göndör Ferenc, Gábor Andor és társasága, Márkus Miksa udvari tanácsos asszisztenciája mellett, leszavazta azt az indítványt, mely a sajtó legtelegebb szabadságát védelmezte. Gellért Oszkár az utca söpredékével romboltatta szét a Pesti Hirlap nyomdáját és ugyanez lett a sorsa az Apostol-nyomdának is, amelyben az Új Nemzedéket készítették. Más hangot nem türtek el, mint a teljes tömjénezést, a teljes meghunyászkodást. A sajtóbriganták vigyáztak rá, hogy valaki meg ne zavarhassa játékaikat. Az egész akkori politika nem volt más, mint néhány zsidó újságíró törtétese nagy állások felé. Mindenki el akart helyezkedni; a Diener-Dénesek éppen úgy, mint a Herczeg Gézák, és az ő karrierjük kérdése nem kevesebbet követelt, mint egy egész országot. Vagy a karrier-ről, vagy az országról kellett lemondani, de a Kéri Pál ur követi megbízatása fontosabb volt, mint Magyarország integritása. A főkapaszkodóknak, a Simonyiaknak, Kéryeknek és Göndöröknek azonban sáskaraj-nagyságu kísérletük is volt, a legszemetebb, legműveletlenebb újságírók tömege, akik el voltak nyomva redakciókban és most éhségük minden elszántságával vetették rá magukat a hivatalokra. Soha a miniszterelnökségi sajtóosztálynak annyi tagja nem volt, mint ekkor és hogy tökéletes legyen a művészi együttes, egy Mayor József nevű újvidéki szállodást és moztulajdonost, aki sajátkezően szolgálta ki a feketekávéra éhezõ vendégeket, kineveztek miniszteri osztálytanácsosnak. Ezzel azonban nem jár különösebb jövedelem, tehát számára külön osztályt kreáltak. Ugyanekkor ebben az időben Göndör Ferenc elvtárs, a legnagyobb

magyar puritán, Mayor József anyagi támogatásával megindította az „Ember“ című szennyrapot, amelyn a közönségesebb hangu és alacsonyabb szintű nyomdatermék nem hagyta el a sajtót. A kis piszok lap hatalom-má lett, Göndör Ferenc pedig általa tényezővé és aki ki merte nyitni a száját, azt egyszerűen elsöpörte szennyes betüzáporával.

Ez volt a helyzet a Károlyi-korszak alatt és ugyanez maradt Berinkei alatt is, aki szeretett volna ugyan megszabadulni az újságíró-szeméttől, azonban a nemzet vezére nem türte dédelgetett utépítőinek megrövidítését. A polgári újságírók mellé nyomultak a szocialisták is és a bárdolatlan tónus úgy elöntötte az újságlapokat, hogy a jóizlésű ember nem olvashatta végig őket a legnagyobb lelki undor és utálat nélkül.

Itt aztán a legsajátosabb magyar karrierek egyikére vagyunk kénytelenek rátérni. Ez a karrier Magyar Lajosé. A kis, gyomorhajos zsidó újságíró néhány esztendővel ezelőtt még szerényen lapult meg a Világ redakciójában s cionista vezércikkeket irt az Egyenlőség-be. Purjesz Lajos bizalma azonban mind-nagyobb szerephez juttatta szűkebb világában. Amikor a háboru kitört, haditudósítója lett a lapnak. Bekerült a főhadiszállásra, ahol a pesti újságírodalom bayardja, Molnár Ferenc lovaggá ütötte és a tehetségtelen, magyarul nem tudó ifjoncot kinevezte tehetségnek. Csakhamar emlegetni kezdték nevét a pesti sajtóban és szerepelgetni kezdett újságírói mozgalmakban. A legnagyobb heveséggel kelt es-tára az újságíróérdekek köpönyegében a bol-sevizmus politikai céljaiért. Feltétlenül ügye-sen taktikázott és el tudta hitetni a kiadókkal, hogy újságíró-lázadás tör ki, ha nem teljesítik az anyagi követeléseket. E mozgalom furesán nivelláló hatással volt az újságíró-társadalom-ra. A gép- és gyorsírók körülbelül egyazon el-bánásban részesültek a publicistákkal és ez-zel a magyar újságíró-szemét tényezővé vált. Az újságíró-szemét a legnagyobb ragaszkodás-sal követte Magyar Lajost tüzön és vizen, ár-kon és bokron keresztül. A Hajnal Jenők és Róbert Oszkár, a Diószeghy Tiborok és Göndör Ferenc más csemetéi mindenkor ren-delkezésére adták lázító tollukat és hangos tor-kukat. A Károlyi-forradalom kitörésekor az újságírók szabadszervezete mint patentírozott forradalmi szerv, Magyar Lajost delegálta a nemzeti tanácsba és ez a *rossz arcu siheder indítványt tett volt Tisza István gróf meg-gyilkolására*. Ezt az indítványt a nemzeti ta-nács elutasította, a gyilkosság azonban mégis megtörtént... A rendőrség és a büntetőbíró-ság most bogozza ennek a büntettnek titkos szálaít s az ő hivatásuk lesz, hogy eldöntsék,

mi szerepe és milyen része volt ebben a gyilkosságban Kéri Pálnak, Magyar Lajosnak és Hatvány Lajos bárónak. Magyar Lajos mint fémjelzett puritán visszautasított olyan közönséges kis állást, mint a sajtófőnökség, mert ő többre értékelte önmagát. Minden áron miniszter akart lenni. Ezt őszintén ki is jelentette szűkebb környezetének. Magyarországnak ez a leggonoszabb sajtóparazitája hű maradt önmagához a proletárdiktatura kitörésekor. Göndör Ferenc, Gábor Andor, Pók Ödön és Bródy Ernő barátjaival sajtódirektóriumban egyesültek és ők tették tönkre a polgári sajtót. Leirhatatlan terrort fejtettek ki Szamuely Tibor és társai segítségével, együtt voltak nap-nap után és még magánbeszélgetésben is megfenyegették azokat, akik a proletárdiktaturával szembe mernek helyezkedni. Magyar Lajos március utolsó szombatján a Gólyavárban előadást tartott az újságíróknak a proletárdiktaturáról. Előadása méltó volt hozzá. Lapos volt, sivár, tartalmatlan és ostoba. Az egész előadás csak azért nevezetes, mert Márkus Miksa udvari tanácsos ur hívta föl az előadás megkezdésére ezekkel a szavakkal:

— Most pedig, kedves barátom, fejtsd ki előttünk a kommunizmus magasztos tanait!

Az előadás végeztével sietett gratulálni a nagynevű előadónak és az egész újságírói kar köszönetét tolmácsolta fejtegetéseieért. Márkus ur természetesen első megriadásában azt hitte, hogy a diktatura örökké tart és bedült azoknak a frázisoknak, melyeket Kun Bélának hangoztattak, hogy nemzetközivé válik az egész világ. Május 2-ikán, az első román offenzíva idején, még asztalról-asztalra járt az Otthonban és így biztatta a kommunista barátait:

— Fiúk, csak arra vigyázzunk, hogy vissza ne jöjjön a reakció!

Julius 7-ikén, az újságírók ellenforradalma idején, mikor egyik-másik újságíró hangosabban nyilvánította ki ellenforradalmi meggyőződését, Márkus a vitaközö csoport-hoz lépett és messze hallható hangon így szólt az illetőhöz:

— Kedves kollegám, kikérjük magunknak, hogy nyilatkozataival megzavarja a tanácskormányhoz való jó viszonyunkat!

A proletárdiktatura alatt az egyes újságírók közelebbi viszonylatba kerültek a Szellemi Termékek Országos Tanácsával, melynek élén Szabados Sándor népbiztos-elvtárs állott, aki a legkorruptabb újságírók egyike volt. Míg a sajtódirektórium, élén Gellértkel, úgy taktikázott, hogy a kényszerből dolgozó újságírókat nevüknek cikkeik alá való

jegyzésére kényszerítette, addig Szabados Sándor pénzzel igyekezett kompromittálni őket. Különböző címeken százezreket fizetett a sajtóharamiaknak és azok számára, akik nem voltak hajlandók népbuító röpiratokat fabrikálni, tudományos megbizatással szolgált. Elhatározta, hogy lefordíttatja Marxnak a Das Kapital című művét és erre gyanútlanul vállalkozott minden kevésbé kényes izlésű újságíró. Külön Marx-fordító bizottságot alakított, melynek élén Mikes Lenin-Lajos állott, aki garnirozott fogait mélabusan viesoritotta arra, akinek aggodalma támadt, hogy ez talán még sem egyszerű tudományos munkálkodás, hanem a proletárdiktatura egyik agitációs vállalkozása és aki e bizottságtól pénzt mert elfogadni, nem számíthat arra, hogy vele szemben az eljövendő rendszer kíméletes legyen. Több százezer korona ment szét a Marx-i bóherek kezén és azt hisszük, a vizsgálat elég kedves adatokat fog szolgáltatni azoknak az újságíróknak jellemrajzához is, akik magukat fehéreknek merik nevezni.

A proletárdiktatura utolsó hónapjában Kun Béla kormánya hatalmas rugást mért a szolgamódon meglapuló újságírók gyomrába és elhatározta, hogy nem fizeti többé őket, mert hiszen a polgári lapok szünetelnek. Az újságíró menjen analfabétát tanítani és Marxot fordítani, mert különben nem veheti hasznát a társadalom. *Ennek a felszólításnak 1700 újságíró szakszervezeti tag közül csak 7-en nem tettek eleget*, aminek az volt a következménye, hogy *Habár Mihály* elvtárs ellenőrző színes tentája ezek nevét kihuzta a fizetési listából. A június 24-i ellenforradalom leverése után az újságírók szakszervezetének végrehajtóbizottsága: Magyar Lajos, Pók Ödön, Gábor Andor és mások támogatásával kimondotta, hogy a forradalom leverésének magasztos tényéért üdvözli azt a kormányt, amely Marxot akar fordíttatni és analfabétákat akar oktattatni az állástalan újságírókkal. Ekkor már észhez kapott az újságírók egy töredéke és elhatározta, hogy valamilyen formában tiltakozik ez ellen a gyalázatos szándék ellen. Julius 5-én közgyűlést tartottak, amelyen néhány szónok váratlan heveséggel támadta meg a tanácskormányt. Másnap, június 6-án hét újságíró szuronyok között hurcoltak el az Otthonkörből Korvin elvtárs elé, azonban Romanelli közbelépésére nem történt komolyabb bajuk. Ezzel a ténnyel expiálnak látták a múlt bűneit és azóta, természetesen, igyekeznek átlovagolni a nemzeti alapra.

E vázlatos, rövid kép, azt hisszük, megvilágítja a magyarországi újságíró-társadalom viszonya züllöttségét s a kommunista rémuralom tanulságai után mindenki előtt világos,

hogy ez iránt a horda iránt, mely a közszabadság és közerkölcs álorcájában a legszörnyűbb és leghitványabb zsarnokság előkészítője és zsoldosa volt, se az államhatalom, se a társadalom, se a magyar ujságírás még épen maradt része nem ismerhet többé kiméletet.

Pedig ez a sajtó előfutárjaival már ismét az utcán ordít, kritizál, ítél elevenek és holtak felett olyan pöffeszkedő arroganciával, mintha öt hónap alatt mi se történt volna s a bolsevizmus bűneitől szennyes kezével újra ott turkál a magyar közvélemény asztalán, mintha mindent ott lehetne folytatni, ahol augusztus 2-ikán abbanmaradt.

Riporter.